

# LIETUVA

Nr. 13

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 31 Kovo (March) 1899 m.

Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

**"LIETUVA"**

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:

**A. OLSZEWSKI,**  
924 33rd St., Chicago, Ill.  
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis laikraštis

**"LIETUVA"**

Išleista kas Petnyčia Chicago, Ill.

Kasduoju ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00

UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spausdintu spaudina visokos Knogos, Konstitucijas ir visokių kitus druskus lietuviškai, lenkiskai ir angliskai. Darbaatlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsienant "Lietuvą" ir prisijungiant plius už ją, kaip ir su visais kitais laikraščiais, siūdoma rinkti atskaitą adresu:

**A. OLSZEWSKI,**  
924 33rd St., Chicago, Ill.  
Sub-Sta. No. 60.

## Politiszko žinios.

### Amerika.

Musizai ant Filipinų dabar ne siliauja: Amerikos kariuomenė, norėdama galutinai pergalėti prieš kėlėlius iki užtos lytų laikas, traukia į salos vidurį. Filipiniečiai jau siekė tiek apsigarinti su amerikų karė, vedimo būdu: jie parengė čielas eiles apkasų ir grabių, kuriose pasiūpė laukia atėjimo amerikonszko kariuomenės ir prisileidžia ją ant poros simtų yardų, sauja keilis kartus, kaip pasiseka, apleidžia vieną tokių apkasų eilę ir bėga į antrą ir tt. Tokiu būdu filipiniečiai nežudo teip daug žmonių kaip pirmutiniuose muszuose, o amezkonų eiles wisgi siekė tiek iszretin. Muszuose 26 d. Kovo užmūšė 26 amerikonszkų karių, o 150 jų paszovė. Paszautas atgabėgo į Manilę ir putal-pino tyczia parengtuose ligonbučiuose. Filipiniečių tą dieną, sulyginant, ne daug užmūšė. Po Malabon wienok jie parengė smarkų pasiprieszinimą amerikams, smarkiai jie gynė ir kaimą Malintą, uždeginantį Malabon. Apart paprastų karių čia tapo užmūštas 22 pekstinjkų regimento wadawas, pulkavnikas Egbert ir woksiskas kunigaikštis Loewenstein, prigulintis prie stabo jenerolo Millero. Isz wisgo čia tame muszyje tapo užmūsty 45 ir 140 paszautų amerikų. Kada kaimas Malinta tapo paimtas ir užkako čia su toli siekiamoziams kanuolėms kariszki laivai, filipiniečiai, pabugę bombardawimo, apleidė Malabon, paliko jame wos kelis žmonis ant padėgi mo miesto, prisartinus amerikams. Pasitraukiančioms filipiniečių pajiegoms neįsteigė amerikoni užtėti kelio. Filipiniečiai pasitraukė siaurių link prie Malolos, kur yra, teip sakant, centru jų pajiegų. Kaip amerikonszki jenerolai spėja, čia filipiniečiai bandys paskutinio pasiprieszinimo, sumusiti galutinai, wutenks sprandą pries iszliausuojuos, kurie mat nesupranta kito kio iszliausawimo būdo, kaip per liejimą kraujo ir niekindami wisap newa saw iszliausuos filipiniečius. Ilgai wienok iszgywėję ant Filipinų europiečiai ir pajistanti filipiniečiai ir Aguinal-

da wisai kitaip sako: tie tiki, kad jeigu po Malolos Aguinaldo pajiegos bus sumusztos, tai jis jas iszmėty po wisą salą, iszda lins į mažus pulkelius, kurie alys amerikonus nuolatiniams netikėtams užpuolimais, stabdys mais to priežimą į amerikų užimtus miestus. Apart salos Luzon, daugunas kitų salų gywentojų teipogi priguli prie maiszo, det ant salos Negros, kur gywentojai buvo priėmę amerikonus, užgimė maisztai, wirszinikas amerikonszko kariuomenės ant tos salos pareikalawo pastiprimo. Matomai ant sawaldymo nupirkų nuo iszpajios salų reiks dar daug aukų žmonėms ir pinigais.

### Wokietija.

Wokietijos randas wėl emarkiaus pradėjo spausiti lenkus Poznaniaus ir Prusų provincijose, uždraudė wisur studentų lenkų draugystės universitetiniuose miestuose. Poznaniaus provincijoje uždraudė net dykai privatizkuose namuose mokinti waiikus lenkiszko kalbos; už peržengimą to padawydymo paskyrė bausmes po 100 markių už kiekvieną sykį.

Už tarpinjkystę centru partijos wadowo Lieberio prie užgrymo kreditų ant kariuomenės reikalų, Prusų randas paskyrė į užveidą katalikizmo tikėjimo už wirszinjką katalikų, Drą Bartsch. Toliaus atseis randui duoti ir daugias dowanų katalikams, kadangi, kaip pasirodo, be pritratimo katalikų partijos pasiuntinių ministeriai negali iszderėti užwirtinimo ne wieno sawo užmawymo.

Kaslink nesutikimų tarp Wokietijos ir Suwienytų Wieszpatiszų Sziaurinės Amerikos už mautus ir už Sumoa salas, tarybos tarp ty Wieszpatiszų netoli nužengė. Weda dabar jas su Amerikos randu woksiskas pasiuntintys Washington. Kaip tos tarybos pasibaigs ir ant kokių iszlygų, dar nežinia. Woksiskas randas žada ne remti sawo szalinjkio Matafas ant karaliaus Samoa salų, bet reikalauja, kad Amerika atsauktų sawo pastatytą augszciausią sudžią Chamberg, kuris wisus nesutikimus pagimdė, susidraugawę su angliszkais misijonieriais. Kaslink mutyt ant wokszkų taworų w gabenamų į Ameriką ir amerikonszkų atgabenamų į Wokietiją, nežinia kaip toli tarybos nužengė. Ant parodymo, kad už apsunikinimus prie atgabenimo wokszkų taworų į Ameriką, Wokietija gali atlyginti, isz palengwo, kaip perseręgijimą, krauna didesnius mutus ant parinktų amerikonszkų taworų. Mat Wokietijos randas tuom tikisi padaryti nuolakesniu Amerikos randą. Numazinimas mutų ant wokszkų iszdirbinių nepatinka tulieis Amerikos kapitalistams turintiems čia sawo dirbtuwes. Jie per sawo pasamdytus laikraszczius siundo ant Wokietijos, iszrasdami neesanzcijas wokiečių kaltes: wieną dieną toki laikraszcziai garsina, buk filipiniečių eilėse yra wokiečiai, tai wėl paleidžia pasikalą, kad ginklus ir amuniciją pasikėliams pristato wokiečiai. Rods tokias žinias ant rytuos pataiso tie patys laikraszcziai, bet wisgi jų pasėta sėkla per apkaltinimus nepasileikia be waisių: platinasi Amerikoje nepasitiekėjimas Wokietijai, o tas wėl atsiliepia ant tarybų kaslink mutų ant abiejų krasztų taworų.

Wokietija iszsiuntė tris kariszkus laiwis į Morokko pakrantes, ant priwerto mo kraszo sultano užmokėti nutartą atlyginimą woksizam mokslincziui nuszkiaus-tan sultano waldžią laike jo kėlionų po Morokko wieszpatisz-

### Prancuzija.

Nesutikimai tarp Prancuzijos ir Anglijos už waldybas Afrikoj tuom tarpu isznyko. Tarp ty wieszpatiszų tapo padaryta sutartis: Anglija pripažįsta Prancuzijai tiesą užimti wisus krasztus į wakarūs nuo Libijos tiry iki azerui Czad pietuose, taigi prancuzams patenka plotai nuo wakarų iki kairiajai alkunės upės Niliaus, gauna ji net keliolika milijonų gywentojų, patenka į tirsztą apgywento, turtingos wieszpatisz-tus Kana, Koko ir Bornu. Krasztuose, kuri patenka Anglijai, Prancuzija turi tiesą rengti prekų faktoriaus, isz sawo pusės, pagal tą sutartį, ji nieko Anglijai ne aukanja. Gal but, kad per nusilenkimą, Anglija tikisi iszderėti Prancuzijos pritarimą ant wiszko užėmimo Egipto. Ant to wienok Prancuzija, nesutarusi su Maskolija, negali sutikti, kadangi Anglija buty niekeno ne kontroluojama waldytoja Suezio kanalo, jos rankose buty laiwis kelias į pietines ir rytines Azijos ir Australijos prancuziskas waldybas. Isz syk potam sutarimui prancuziszkuose laikraszcziuose buvo isznykęs pikumas ant Anglijos, tuli laikraszcziai net pritarė, idant Prancuzija iszsiždėtų sawo tiesy Newfoundlando pakrantes. Dabar wienok kiti wėl papūtė wėją. Wienas isz geriausių prancuziskų laikraszczų "Revue des deux Mondes" neseniai patalpino, maltomai specialisto, planą ne tikt kaip Anglija įkasti, bet kaip ją wiszškai sumusyti. Pagal raszėjo nuomonę, neturiat Prancuzijai teip drutos laiwynės kaip Anglija, ant iszsiuntimo 200000 karių, ko užtenka ant Anglijos sawaldymo, reikia parengti gerai apginkluotų 1500 trojų, ant kurių su sodinus kareiwius, galima perwėditi per siaurą kanalą ir iszdyoti ant kranto Anglijoj. Ant apgynimo ty trojų nuo didelių kariszki laiwų užtenka torpedinių laiwų su rewelwerinėms kanuolėms. Anglijos pakranczių twirtynės ne esanzijos teip drutos, kaip apie jas raszo angliszki laikraszcziai. Ant apsilpninimo Anglijos reikia į Irlandiją priduoti ginklus, o airiai pakels maisztas ir iszswys nuo sawo salos angljonus. Planą tą dabar perkartinėja wisi laikraszcziai ir kalbina isz jo pasinaudoti ateinančioj karėj su Anglija, be kurios wisgi negalėję apseiti.

Prancuziskose waldybose sziaurinės Afrikos, ekspedycja iszsiusta į Sacharos tirus, Morokko parubėznuose tapo ar tai Sacharų gywenzančių tuaregų užpulta, ar gal gywenzančių pietiniame Morokke maurų. Muszis turėjo buti labai emarkus, jeigu prancuzų pusę 100 karių likosi užmūsty, bet užpuolikai tapo numusiti. Anglizki laikraszcziai netiki tam užpuolimui: jie sako, buk Prancuzija jieszko progos prisikabinti prie Morokko, idant nuo jo paveržti oazą Tetuan.

### Maskolija.

Maskolija jau paskyrė sawo delegatų ant caro užmawto sandaros kongreso Haagj, kur iszi atsisbus Gegužio mėneeyz syzi metų. Nors ji kalba apie sandarą, bet kur tikt gali, drutina sawo pajiegas. Dabar antai ant Baltųjų jurių. Karatinos užtako, rengia kariszką portą sawo laiwynė. Nesiliauja gabenusi karių į rytines Chinų pakrantes. Neseniai užėmė apskritį Mažojo Pamiro ir tokiu būdu priartino wėl labiaus waldybų Indijose.

Laikraszcziai wėl pranesza, buk Maskolijai pasisekė suitaikyti su Anglija kaslink kone-

sijų Chinuose. Gal but, kad tuom tarpu tos wieszpatiszės isziskro susitikė, bet sutartis ne bus ant ilgo. Tie, jau kartų Anglija susitakė su Maskolija Azijoj, wisada priesz paskutinę nuilenkdama, bet toki su-iaikymai nebawo ant ilgo: teip ilgai tarp ty wieszpatiszų žydejo sutikimas, kol Maskolijai nepasitikė progų susipykti, kol nerado maijos wietos, isz kur galėtų Anglijos įteking i-izstomti. Maskolija rytinėse Chinų pakrantes p'atina sawo rubežias į pietus, į patį daro ir widurinėj Azijoj, beartindama wis arcziaus prie Indij. Anglijai rods tas nepatinka, bet kad ant apstabydimo Maskolijos, platinimosi neturi pajiegų, o draugų, kurie norėtų už Anglijos reikalus kariuti, neranda, tai turi paisygnėdinti wien rėkėnį; ant to wienok Maskolijai ne daug paisy.

Nesutikimai tarp Anglijos ir Maskolijos negal iszdykti be kareis, kadangi nuolatini nusilenkimas, Anglijai atseis iszsiždėti įteking swieto politikoj. Todėl turi ant galo steiti laikas, kada Anglija negalės priesz Maskoliją nusilenkti oebandžius ginklo. Apie tai žino abidwi labiausiai Europoj nesutinkanti wieszpatisz. Kadangi su Maskolija eina drauge ir Prancuzija, tai Anglija bandė Prancuziją priversti pirm laiko karę pradėti, pirmiaus negu Maskolija į ją pasirengs ir pirmiaus negu galės padėti užpuldama ant Indij. Iszsaikinti prancuziszki laiwynę, kuri wisgi yra po angliszki drauziausia. Tas nepasisekė, kadangi, nežiurint ant erzinimo, prancuzai karės nepradėjo.

Dabar Maskolija rengiasi net Afrikoj sutvorti priesz Angliją atsakanciją galybę, kuri ateiaancioj karėj prisidėtų prie pergalės ant anglijonų. Nors rytinėj Afrikoj Maskolija neturi ne sawo waldybų, ne reikalų, bet parengė sawo konsulatius, jos oficeriai reorganizuoja Abisinijos kariuomenę. Dabar jos waldonai Menelikui atsiuntė kaipo dowaną kelias deszimtis tukstanzčių naujų karabinių. Nėra abejonės, kad ateinančioj su Anglija karėj Abisinijos kariuomena eis isz wien su maskoliais priesz Angliją. 300000 karių wėl neliuko negalima teip už nieką laikyti, pajieja tai nemaža, ypacz kad Anglija Afrikoj ne daug turi kariuomenės.

Woksizki laikraszcziai pranesza, buk caras rengiasi widurių ministerij Goremikina ir apswieime ministro ministerij Bogolepową praszalinti nuo wietos ir už widurių ministerij paskirti dabartinį izdo ministro Witte. Zinoma ir tas ne daug wertas, bet kiek girdėt, Witte prilankius žiuri ir ant sugręžinimo lietuwiszko spaudos negu Goremikin.

**Nuo Chinų pakranczių.**  
Mažutė Belgija ir ta nenori pasilikiti su tuszczios rankomis prie dalinimo Chinų pakranczių: kaip pirmiaus didesės wieszpatisz-tės, teip dabar Belgija, teipogi Danija, pradėjo derybas su Chinų randu ant pasisamdymo kokio nors pakranczių smoto. Ar pasiseks joms ką iszderėti, dar nežinia. Iszpildyti Italijos reikalawimą pasamdyti jai užtaką San Mun Chinų randas atsisakė. Derybos Anglijai pavesios gal labiausai užtenkė Italijai, kadangi per tai pakelti dar labiaus Maskolijos nepasitiekėjimą, kuri prikaltėjo Chinų ministerius nepasiduoti Italijos reikalawimams. Matomai ji padrasino Chinus ir prikaltėjo juos ne duoti nieko ne tikt Italijai, bet ne kokiai kitai wieszpatisztei: jau ciecorinė iszdawė prisakyma sutraukti kareiwius prie krantų ir atmusiti kiekieną swetimų krasztų užpuolimą, prisakė su ginklu pasiprieszinti, jeigu nuo kokios nors ar tai Europos, ar kitų žemės dalių wieszpatiszų laiwų bandytų iszdyoti ant kranto ginkluotus jurinkus.

## Isz Lietuwos.

### Uždraudė kirsti girias.

Wilniaus apsgojimo girių komitetas, pripažindamas už naikinančių ir neiszmiatingą kirtimą, uždraudė kirsti medžius giriose szitų dwarpionių Wilniaus gubernijos: 1) giriose Budzki, Wileikos pawiety, prigulincziuose Walczewskienei; 2) giriose Klemno, teipogi Wileikos paw., prigulincziuose maskolijai Szczekotowui ir 3) giriose Szabincej, Lydos paw., Szulewiczij.

### Jawų ir produktų prekės.

Pereitą sawutę už lietuwisz kus jawus mokojo Wilniuje: už pudą rugių 76—77 kap., awių 75—88 kap., miežių 75—77 kap., žirnių 75—80 kap., pupų 80 kap.—1 rubl. Padas ruginių miltų maltų 86—87 kap., pikliawotų 1 rubl. 10 kap.—1 rub. 15 kap.; pudas szwiežio nesudyto swiesto 16 rubl.—16 rubl. 25 kap., sudyto 14 rubl. 30 kap.—14 50 kap. Padas szieno 30—33 kap., sziaudų 18—20 kap.

### Suarezstawo mokinto-ja Palukaitį.

"Vienybė" pranesza, kad maskolių žandrai padarė kratą pas Wilkawszkio, Suwalkų gub., mokintoją Palukaitį ir nors nieko e rado, bet nekaltą žmogų suareztawo. Užrodyjo žandaras netikęs lietuwisz, kuris wėl nežandarus ir jų suimtą knygą neszeję Rimsz. Mat mums ne tiek kenkia maskolė, kadangi, nežiurint ant erzinimo, prancuzai karės nepradėjo.

### Gaisrai Wilniaus gub.

Pirmoj, pusėj Wasario szij metų Wilniaus gub. buvo isz wisio 20 gaisrų. Isz to wisio gaisrų skaitliuws užgimė: 4 nuo neat-sargumo paczių padegėlių, 3 neuwalytų suodžių kaminuose, 3 nuo padegimo ir 10 nuo nežinomo priezszazčių. Wisuose tose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 30342 rubl. Didžiausias gaisras buvo dware Daržo, Lydos paw., prigulincziame Wojciechowski, kur ugnelė pridirbo blėdies ant 17118 rubl.

### Nelaimė plytnyczioj.

Wilniuje, prie Wilkmergės ułyczios, ant teip wadinawo "Szczekinės kalno", plytnyczioj žydo R-2to, iszakstoj 8 sieksnių gilumo duobėj 6 darbininkai kasė mo-linį. Matomai jie per daug pakasė wieną duobės szoną, kadangi szmotos kranto nuslinko ir ant wietos sutruszokino darbinjką Adamą Daniszą; szale dirbantis užmūszto brolis į laiką pamatė slenkanciją dẽmę, todėl sygi paszokti į szalį, bet ir jam nuslinkęs krantas skaudžiai užgawo peczius ir jojas.

### Nelaimė ant geležinkelio.

Pasidierinį trakį bėgantį isz Rygos į Dinaburgą pasiekė dideli nelaimė ant kelio, wos 3 wiorstai nuo Rygos. Paskutinis pasażierinis wagonas užsidedė ir suwisu sudegė, o su juom sudegė 5 wazuojanti tame wagone pasażieriai, 16 gi jų labai sunkiai ir pajingimai apdegė. Nelaimė pagimdė wiena į Dinaburgą keliaujanį žydelką, kuri wėžė su sawim pilną stikling benzinos Stiklėje pertruko ir benzinas isztekėjo ant grindų ir prisigriebęs pe-zius, užsidedė. Zydelka, kuri su sawo benzina pagimdė nelaimę, sudegė pirmutinė.

### Lietuwos upės trečzin kartą užszalo.

Lietuwj trečzi kartą užszalo žiema ir szalciai, trečzi kartą

užszalo upės. Kauno gub. nu-puolė daug sniego. Pirmiaus buwo parlekę wyturiai ir kiti pawasarių paukszcziai, kurie laikėsi ne tikt sziltesniuose pejojry kra-sztuose, bet buwo jau po wisą Lietu-wą iszsiplatinę, dabar labai keenczia nuo isz naujo užstojusių szalczių ir sniego. 16 d. Kowo wėl užsztojo sziltos dienos, sniegas ir ledai nutirpo, upės nuplaukė. Ty didįj Kaune buwo net 16° R. szilumos.

### Nelaimė rodant kinemato grafą.

Baltstogėj, Garteno gub., atka-kęs isz Lublino Mislauskas rodė už pinigų gywus, krutanczius pawokslus su kinematografo pa-gelbi, bet nemokėjo priderancziai, elgtiesi prie padirbimo reikalings ant to teip wadinamos Drumondo Szwiesos. Per tai pagimdė smarkų eksploziją, kurios pasamdytas darbinjkas, Oskierko, likosi ant wietos užmūsztas; patysai Mas-lowskis ketiose wietose tapo į galwą teip sunkiai suzeistas, kad nugalbentas ligonbutį, į portą walandų pasimirė. Namai, kuriuose atsiskio eksplozija, tapo dizečiai pagudyti.

### Caras atmetė lietuwių praszymą.

Žinotė, kad laike wainikawimo caro Mikalojaus, isz tulų Lietuwos krasztų žemės iszsiuntė praszymus, idant buty daleista spaudintai Maskolijoj lietuwiszkas knyg-s lotyniszkois literoms. Kaip pranesza dabar "Vienybė", netikėtai padawėjams praszymų atėjo atsakymai, ir tai kiekienam pasiraszsiams skyrium, kad praszymas pasileika be pasekmės. Mat pasmirdusios degutu caro waldžios lyg tycziojasi isz lietuwių. Spauda tai musų privatiziskas reikalas, musų privatiziska sawasis. Kas dawė tiesą į tuos reikalus kiszi purwius nagus, sutersztus eilėmis wisotų neteiszybių, carams ir jų pasileidusiems tarnams?

### Isz Peterburgo.

Izwakariui Naujų metų "Lietuwj Labdarinaga Draugystė" ex-promtu įtaisė teatrą ir wakerą su szkiais tam tyczia darbinjkams; pastatyta buwo antrasyk "Amerika pirtyje" buwo užmawta perskaityti "Anykszečių szilelį", bet fas neįwyko. Klausytojų susirinko apszcziai; galima sakyti, lietuwiszko garwals, ypacz darb nįk, buwo daugiau ne kaip wisuomet. Isz artistų priminsime p. Janusz, (Faibiezkas), Anton. (Bekampis) ir Wink. (Wincas), kurie pagirtinai iszpildė sawo dalį. Galutinai, isz pinigiszko pusės wakarassilpnai te nusidawė: gryno pelno —18 rub. Nenusisekimas wakarassurisztas su wadais tarp labdararių ir studentų; nuszkriausti studentai prasziszalino ir neprisidėjo prie wakarų, o kiek gali padaryti studentai iszsku isz to, jog studentų wakarass dawė apie 500 rub. gryno pelno.

Pasirodė trompa litografuota lietuwiszka gramatikėlė, parengta pagal "Varpo" raszybę; nors tai nedidelis weikalas, wienok buty naudinga turėti jį kiekienam lietuwiui dėka jo praktiszkamui. Prekė 30 kap. (Varpas).

### Naujas apdalinimo dalionių mergų budas.

Lietuwj retai pasitaiko, kad wyriszki westy paczią isz meilės, labiaus jam rupi ne ypata ateinaczios pacziuos, kiek jos turtingumas. Dėlto tai tėjai, norėdami iszleisti sawo dukteris, ant 41, 8% priguli szcziatikiams, užganėdimo pacziuos jieszkan-cio jaunikio, pažada net didesnes dukterims dalis, negu gali iszmokėti. Neiszpaskyta didelės dalys skolas įstumė Lietu-

wos ukinjkų namus. Neturinti ukių tėwai stengiasi sekti tais pacziais keliais, bet kad ir pinigų tokiems tankiausiai truksta, tai antai tuluose Wilniaus gubernijos krasztuose pradėjo weistiesi szitokiai apdalinimo dalionis dukterų budas: wieni tėwai, wieton užnokėjimo dalios pinigais, apsiima per tulą metų eilę maityti žentą ir dukterį; kiti wėl, mažiaus turinti turty, apsiima maitinti wien sawo dukterį, žentai gi paprastai bernauja kur nors aplinkinėse. Tas budas ypacz pradeda platintiesi Szwentėnų pawiety. Wilniaus gub.; ji wisgi jau galima wadinti geresniu, negu tas, kokio ypacz Suwalkų gub. prisilaiko: čia galima sakyti, kad tėwai sawo dukterims perka wyrus ir žinoma, už brangius pinigų ne nuperka geriausius.

### Konkursas.

Pastatymas Korikui stowilos Wilniuje, Lietuwos szirdyje, tai nauja didė skriauda mus, kuri prisideda prie tukstanzcio kitų. Jis da kartų primea mums, ko mes galime laukti nuo maskolij waldžios. Paszwęskime-gi ir mes Korikui paminklą; apskelbkime po wisus Lietuwos kampus to kraugerio darbus, iszaiszkinkime siekus dabartinės waldžios ir iszplatinime tę rasztą po wisą Lietuvą.

Lietuwj barelis garsina konkursą peraszymui populariszkos lietuwiszkois knygėle apie Murawjewą. Szlygos konkurso tokios: I. Knygėlė turi būti paraszta populariszškai, kad buty kiekvienam prieinama.

II. Faktai, apie kuriuos bus raszyta, turi būti teisingi (galima pažymėti, kad Murawjewas rupinosi apie pagerinimą medegiszko buwio ukinjkų, tiktai reikia pasizekinti, dėlko jis teip darė).

III. Knygėlė priwalo turėti agitatortiszką tendenciją priesz dabartinę maskolij waldžią. Autorius turi stowėti ant pamato wien politikos ir patrijotizmo, idant daugiau žmonių pritarantų prie platinimo knygėlės. (Reikia nurodyti bjaurų pasielgimą wyskupo Zwierawycziaus, pagabinusiatidengimą paminklo Murawjewoj).

IV. Rankaszočiai reikia siusti į Redakciją "Varpo" iki 15. XI. 1892 m.

V. Autorius geriausias knygėlės gauna 50 (penkdeszimtis) rublių.

VI. Apie atspaudimą knygėlės bus apgarsinta.

VII. Pinigai autoriui sudėta Redakcijoje "Varpo".

(Varpas.)

### Maskolijai ir Lenkai Lietuwj.

Maskoliszka widurių ministerija surinko žingėdžias žinias, isz kurių matyti, kad lenkystė lygiai Lietuwj, kaip Baltgudijoj, ir Mažrusijoj nyksta, žemė sprusta isz rankų lenkų dwarpionių ir wieton mažais parceliais pereiti į rankas wielinių ukinjkų, pereina į rankas maskolių. Mat lenkiszki dwarpionai wakarinėse Maskolijos gubernijose, taigi Lietuwj, Baltgudijoj ir Mažrusijoj labiausiai prisideda prie maskolinimo ty krasztų; sztai, imant wisas wakarines Maskolijos gubernijas, taigi twėrusias seniai Lenkiją, skaitlius maskolij stacziatikių žemės sawinjkų siekia joses 53, 3% wisų žemės sawinjkų, katalikai žemės sawinjkai tweria 40%, luteronai 39% (tikt ant 1% mažiaus negu katalikai), žydai 1, 9%. Kaslink gi žemės plotų tose gubernijose, tai 41, 8% priguli szcziatikiams, katalikams priguli 51, 3%, protestonams 6, 4%, žydams 0, 4% wisos privatizskos žemės sawasties. Pagal skaitlių žmonių len-

kizskos kilmės (už tokius skaito visus katalikus, taigi ir lietuvius) nuosimintis jų Kijewo gubernijoje yra tik 2,6%. Mogilevo 2,99%, Podoliaus 8,31%, Woly-niaus 8,33%, Minsko 10,1%, Witebsko 23,9%, Garto 25,35%, Wilniaus 57,9%, Kauno gub. 72,6%. Kad pamatai lenkystės nyksta wakarinėse gubernijose, geriausiai parodo, kad 1865 m. lenkams, taigi katalikams, prigulėjo 82,6% wos/žemės, 1897 m. jau jų rankose buvo tik 51%, taigi katalikai nužudė trečdalį jų rankose buvusios žemės: 1865 m. ne katalikams prigulėjo 17,5% žemės, 1897 m. jiems prigulėjo 41,80%.

### Nubausti už lietuvių.

Ant apskundimo buvusio Senapilės žandary wirszinko Wonsiacko nubausti štie musų wrai už lietuvių, ir platinimą tarp žmonių apswietimo; Feliksas Witkauskas iš Senapilės, išsėdėjęs 4 mėnesius Kalwarijos kalinių, likosi išsiųstas ant 3 metų į Wiatką (kur dabar yra gubernatorių garsus kraštiečių budelis Klingenberg); kun. Arnastauskas ant dwiejų metų į Smolenską; universiteto studentas Pranciskus Matulaitis, išsėdėjęs apie 20 mėnesių Kalwarijos kalinių, išsiųstas ant trijų metų į Wiatką; kareivis Andrius Matulaitis, išsėdėjęs apie 20 mėnesių Kalwarijų, išsėdėjęs ant 3 metų į Wiatką; Sirutis pasodintas ant 3 mėnesių į kalinį; Juozas Kacergis, išsėdėjęs 18 mėnesių Kalwarijos kalinių, išsiųstas ant 3 metų į Wiatką; Jonas Česna iš Mez-kuczių, išsėdėjęs 18 m. Kalwarijos kalinių, ant 3 metų į Wiatką; D-ras Bogdanawiczus, išsėdėjęs wieną mėnesį Kalwarijos kalinių, išsiųstas ant 3 metų į Wiatką; Olekas, išsėdėjęs 4 mėnesius, sugrąžintas dar ant 3 mėnesių į tą patį kalinį ir nuspreistas ant isztrėmimo iš Lietuws; ant dwiejų metų; Strimawiczus, ant 6 mėnesių į Kalwarijos kalinį ir ant isztrėmimo iš Lietuws ant 2 metų; studentas Peterburgo universiteto Daniliauskas, ant 6 mėn. į Kalwarijos kalėjimą; D-ras Stanislawas Matulaitis isztremtas ant 3 metų iš Lietuws; Jonas Kraucznas, b. studentas, Mask-wos universiteto, išsėdėjęs 8 mėnesius Kaune, nuspreistas ant metų į Petropawlovsko twirtnės kalinį ir ant isztrėmimo ant 3 metų iš Lietuws. Dr. Petras Matulaitis ant 2 metų į Siberiją. Apart angrezizmo pami-nėty, yra dar Wonsiacko apskųsti sztie lietuviai: Lietuwnikas ir jo moteris, Olekawniczus, tarnas Senapilės kunigų, Slawie-kas, Libikis Sasnowas zakristijonas, Jonas Dobilas, Snelenskas (Adomėlis), Kazlauskas, klierikas Rudawis, klierikas Budwietis. Kokios bausmės pasiekę szituos wyrus, dar nežinia. Tokių mat malonių ir teisybės už besistengimą apswiesti tamsius žmones sulaukia musų wrai nuo netikusų Maskolijos waldžių, tokios tai bjaurios malonės ir toksai teisingumas dabar waldancio caro Mikalojaus III Toks tai neteisingas despotas drysta berti dukles į akis ciwiliuotų kraszių gywentojams garsindamas sawę nezioti toli sankaikos tarp tautų ir praszalintojų karių. Sankaika jam gal bet reikalinga, bet ne ant gero žmonių. Turėdamas užtikrinimą, kad ant jo už netikumą waldymo ne užpuls kaimynai, netikęs, gėdą darantis ciwiliuotai Europai Maskolijos bjaurus despotas, Mikalojus II, galės apwersti wias sawo pajiegas ant myniotimo ir nai-kindimo liuosybės ir teisybės namie, ant pancziojimo ir persekiojimo Maskolijos doriauszių gawalų. Toki tai meriali caro užmąnyto sandaros kongreso!

## Isz Amerikos.

### Wetra iszgruowe miestell.

NASHVILLE, TENN. 23 d. Kowo, szte Tennessee, De Kalb pawietij, siautė baisi wiesula, kuri bewelk su wiu kalp sztuote nuslawe mietelį Liberty. Triobas, isz-ratus isz szaknų medzių iszne-szijo po wias aplinkines. Žmonių rod's prie to neužmūzė, bet bledys wėtros žmoniu turtams padarytos labai didelis.

### Explozija.

SEATTLE, WASH. Wienuose už-eigos namuose ant kertės Wash-ington ir 5 ul. atsitiko eksplozija, kurios namai tapo isz dalies sugriant. Isz apistojusių czia sugriant, trys isz Chicago atka-kę prekėjų ir fabrikantų agentai likosi gana sunkiai apkulti. Reikėjo juos įligonbutį gabenti, bet wisi trys ten į porą dienų paeimė.

### Gazinis katilas iszieke in padan-ges.

CUMBERLAND, MD. Netoli nuo czia, miestelij Mattie, isziekė į padanges garinis katilas lentų pjowinczius. Prie to trys darbininkai tapo ant wietos užmūzti, o keturi sunkiai apkulti. Katilas huwo mat jau senas, neiszlaiškė didelio garo spaudimo. Szukės sudraskyto katilo ir kunai užmūzti darbininkų likosi po wias aplinkines iszmėtyti.

### Lynczuoti 7 negrai.

TEXARKANA, ARK. Little River pawietij baltwaidžiai lynczuoti 7 negrus. Priežastis to yra szita: pereitą petnyčią, negras jenerolas Duckitt užmūzė plantatorių Jamesa Stocktoną. Užmūzėjęs likosi baltwaidžių pagautas ir pakartas. Pakarto 7 draugai negrai užimanė atkarsyti, bet apie tai baltwaidžiai koki ten budu dazi-nojo ir susitarusius ant atkarszjimo negrus nuszwė pirmiaus.

### Finlandiezių protestai.

Pereitos nedėlios dienų New York'e susirinko su wirszum 300 finlandiezių ir sutvėrė centralizaciją komitetą dėl Suwienytų Wieszpatyszių. Finlandiezių rengiasi suteikti Amerikos delegatams siunczianiemis ant sandaros kongreso į Haaga protestą prieš panczius, kokius maskolių waldžios uždėjo ant Finlandiezių. Panuszios protestus rengiasi siųsti teipogi ir gywenanti kituose Amerikos miestuose ir Kanadoje finlandiezių. Rodosi, wisi Maskolijos prispausti gawalai, taigi lietuviai, lenkai, rusinai turėtu susitarti dabar su f nalandieziiais ir eiti su jais isz wien.

### Gaisrai.

BIRMINGHAM, ALA. 34 d. Kowo sudėgė czia suwisi Montezuma universitetas, su wias muzėjais, laboratorijoms ir tt.

Memphis, Ten. Užsidegė czia udeigos namai Nalanienės, ant 104 ul. sudėgė wisi namai, ugnyje prauwo 4 žmonės, apkulti ir apdegusių yra daug. Nuo ko užgimė ugnis, nežinia.

CLEVELAND, OH. Sudėgė czia Douglar Stove & Manufacturing Co. dirbtuwės darbininkų uždabj, tai-gi su gaisru, wias masziņas. Bledj jos padaryt skaito ant pusės milijono dolirų.

OMAHA, NEBR. 21 d. Kowo siautė czia baisus gaisras: iszdegė wias blokas tarp 17 ir Douglas ul. Prie to nemažai žmonių prauwo. Degėšiai dar prideran-ciai neisztirti, bet iki sziol jau rado 7 sudėgusių žmonių kunus; apdegusių yra 20 žmonių. Truksta dar 45, su kuriais nežinia, kas atsitiko. Žinoma, isz paskutinių skaitliuws ne wienas bus sudėgęs.

### Amerikos anglys.

Nuo 1870 m. anglių produkcija Amerikoje pasikėlė dewinterpai, iszwežimas gi anglių į kitus krasztus pasikėlė 16 kartų. 1870 m. Amerika produkawo 17%, dabar gi 25% wiso anglių reikalawimo ant swieto. 1897 m. Anglija turėjo iszkastų anglių 187 milijonų tonų, Suwienytos Wieszpatys 147 mil., Wokietija 97 mil., Prancuzija 27 milijonų tonų.

1870 m. Amerikoje anglių kasty-nės buvo tik 20 sztetų, dabar jas kasa 32. 1870 m. wien Penn-rylvanijo buvo kietų anglių kasty-nės, dabar gi jas kasa Rhode Island, Virginioj, Colorado ir Naujame Mexike. Alabamoj ypacz žymiai pakilo anglių produk-cija, nės nuo 11000 ant 5925.000 tonų, Kentuckij nuo 150000 ant 3216000 tonų, Tennessee nuo 133000 ant 2500000, Virgini-joje nuo 62000 ant 1365000 tonų.

Wisa Amerikos anglių produk-cija 1870m. buvo 42863690 tonų, isz ko ant kietų anglių iszpuola 15664275 tonų. 1897m. iszpro-dukawo 147860330 tonų, isz

ko ant kietų anglių iszpuo-la 41637883 tonos. 1897 m. Amerika iszgabeno į swietus krasztus kietų anglių 820098 tonas, minkszų gi 1106820; 1897 m. kietų 1326582 ir 2628414 tonų minkszų. 1870 m. Philadelphi-j, taigi centre produkcijos, tona kietų anglių kaszta-wo widutinizškai \$4.39, 1898 m. gi tik \$3.50; tona gi minkszų kaszta-wo 1870 m. \$4.72, 1898 m. gi tik \$1.60.

## Isz darbo lauko.

WASHINGTON, PA. Tyler Tube Co. pakėlė sawo darbininkų uždabj ant 10%.

SYRACUSE, N. Y. Syracuse Tube Co. pakėlė sawo dirbtuwų darbininkų uždabj ant 10%.

MANCHESTER, N. H. Czianyszcziuose medwiliūs dirbtuwės pakėlė darbininkų uždabj ant 10%.

DUNNIG, ARK. Czia yra sztraikas darbininkų, kuriai už-gimė 28 d. Wasario ir nežinia kada pasibaigs.

CLEVELAND, OH. Otis Steel Co. pagarsino, kad nuo 1 d. Ge-gužio pakelia sawo 600 darbininkų uždabj ant 5%.

WARREN, OH. Warren Mill of National Steel Co. pakėlė sawo darbininkų uždabj nuo \$1.15 ant \$1.25c. ant dienos.

DUNLO, PA. Yra czia trys kasty-nės ir jose dirba gerai, bet darbininkai ant wietos yra užtekti-nai, todėl isz kitur atkakę ne gali darbo gauti.

Sztraikas darbininkų dirban-cijų prie geležinkelio linijos White Pass, Alaskoj, pasibaigė. Darbininkai susitaikė su darbo wedyėjais ir sugrįžo prie darbo.

Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buvo isz wiso 200 nusibankrutinimų; per-eitą metų, tą paczią sanwaitę, bu-wo ję 25, Kanandoj buvo ję 24, pereitą gi metų 21.

CRYSTAL FALLS, MICH. Dar-bai szitate apskritij eina dabar labai gerai. Yra czia daugiausiai rudos kastynių ir wiose dirba gerai. Isz kitur atkakę darbininkai greitai gauna darbą.

PITTSBURG, PA. Pakėlė czia sztraiką 600 darbininkų "Fox Pressed Co." dirbtuwę todėl, kad kompanija nenori pakelti darbininkų uždabj ant 10%. Dirbtuwės likosi suwisi uždarytos.

PHILADELPHIA, PA. Czianyszczi "Garment Workers Union" nusprendė sztraiką 6000 czianyszczių siuwęj. Sztraikie-riai reikalauja pakėlimo uždabio už siuwimą randui uniformų ir tt.

WORCESTER, MASS. West Baylston Manufacturing Co. nuo 3 d. Balaudžio pakelia sawo dirbtuwų darbininkų uždabj, tai-gi su gaisru, wias masziņas. Bledj jos padaryt skaito ant pusės milijono dolirų.

MAHANOT CITY, PA. Darbai eina geriausiai, dirba po 4-5 dienas ant sanwaitės po tris be-tainius dienas. Žmonių be darbo yra czia ne mažai. Dangelis ne turinezų darbo darbininkų kraus-tosi į kitus krasztus.

MINGO JUNCTION, OH. Dar-bai eina czia dabar gerai. Aetna Standard Iron & Steel Co. dirbtuwės pirmiaus į dwi sanwaitę dir-ba 11 dienų, dabar gi dirba pilnų laiką, taigi 12 dienų. Tik ant pakėlimo užmokesnio nieko negirdėt.

CINCINNATI, OH. John Moh-ris Foundry Co. nuo 27 d. Kowo pakelia Bach molderių uždabj nuo \$13.50 ant \$15, Floor Mol-dierų nuo \$15 ant \$16.50 ant sanwaitės; darbininkams gi dir-bantiems ant sztukų pakelia už-dabj ant 10%.

Illinojus legislaturų, ant užmąnyto Searcy, tapo užgirtas bilius, idant wisuose Illinojus szteto miestuose, turinezuose 50 000 gywentojų, butų parengti dar-bo biurai, kur kiekwienoj walan-doj ne turinti darbo darbininkai galėtų daziuoti, kur jie ji gali rasti.

SCRANTON, PA. 300 kalnaca-szių Chrondlės kastynių pakėlė sztraiką ir per tai 800 žmonių ne

teko darbo, kadangi kasty-nės ant ne apubrėduoto laiko su wisi už-darė. Darbininkai jau nuo seniai skundėsi, kad kastynių užweizda wartyja prie swėrimo iszkastų an-glių neteisingas swarstiklus.

PITTSBURG, PA. Czianyszczi langams stiklo dirbtuwų sindikatas reikalauja daug dar-bininkų. Paskutiniai nori isz to pasinaudoti ir pareikalauti pakė-limo užmokesnio. Jeigu tame sindikatas atsakys, darbininkai rengia didelį sztraiką wiose Amerikoje esancziuose stiklo d.r.b.tuwėse.

PITTSBURG, PA. 600 darbin-kių Fox Pressed Steel Co. pradėjo dirbti, kadangi kompanija, kaip darbininkai reikalawo, pakėlė už-dabj ant 10%. Dirbtuwės Ander-son Du Poy Steel Works, dėl užgi-musų darbininkų sztraikų, likosi ant neapbrėduoto laiko uždary-tos. Lookhart Iron Mill pakėlė už-dabj Puddling departamento dar-bininkų ant 25c. nuo tonos.

### ISZ

## Lietuwiszkų dirwu.

### Isz daugelio mažai nuwei-kliame.

Nesenai musų laikraszcziuose likosi pakeltas klausymas paren-gimo lietuwiszkos spaudos dalies ant ateinanczius wisiowietinės parodos Paryžiu, ant ko musų laikraszczių pagarsino rinkimą aukų. Dabar wėl atsirado naujas reikalas rinkimo aukų: taigi reikalas szelpimo maskolizskų wald-žių nubaustų wyrų už lietuwisz-tę. Nieks neužgina, kad mes pri-walome szelpiti musų wyrus, kurie su pasizwentimu stengėsi apswiesti, pakelti musų tautą. Prie aukų ant to miero paragino lietuwiszką wisuomenę "Vienybė" kuri isz sawo pusės paaukawo 5 dol. Klausymas wienok, ar mes įstengsime surinkti tiek aukų, kiek ant abiejų reikalų reikia? Kad su rinkimu aukų ant tautisz-kių reikalų mums neina teip lengwai, matėme tą prie aukų ant naudos užsipelnsio, nuž-diausio sweikātą raszinko: ant to miero, turbūt, mes neurinkome nė 100 dol. Tokį dawėme at-lyginimą darbininkų dirbusiam keliolikių metų ant pakėlimo mu-sų tautos ir tai dirbusio be jokio už-dabj užmokesnio. Reikia czia pridurti, kad renkant ant to, kito-kio užmąnyto reikalaujanczio aukų ne buvo, aukautojai galėjo wisi aukauti ant wieno miero: ir ant suszelpimo wieno isz geriaus-zių musų tautiszkių darbininkų, gėda pasakyti, surinkome wos 100 dol. Dabar turime pakėlę du užmąnytu, ant ko reikia dau-giaus dar aukų negu ant žmo-niszko atlyginimo užsipelnsiam darbininkui. Jeigu su aukoms eis teipjau, tai mes ant galo ne įstengsime nuweikti nė wieno užmąnyto, kadangi padalytos ant dwiejų mierių aukos bus teip mažos, kad jos ne daug galės swerti. Todėl ar ne geriaus but apwersti tuom tarpu wias musų spēkas ant įkunyjimo tik wieno isz užmąnytu, o tą nuweikę, gal-tėtume pasirupinti apie kitus. Klausymas tik apie katrą mes priwalome labiau rupintiesi? Mums rodosi, kad dėl lietuwisz-ko wisuomenės swarbesnis yra klausymas— parengimo lietu-wiszkos spaudos dalies Paryžiuje ateinancziuose metuose, jeigu jis galėtų prisidėti prie atgawimo musų spaudos; taigi mes priwalome kuo smarkiausiai agituoti ant nuweikimo to reikalo. Szelpimas musų nukentėjusių brolių ne ma-žai swarbus, bet prie nuweikimo to mes galėtume palikti iniojia-tywą broliams europieciams, ka-dangi tas jiems turi but artesniu negu mums, mes gi kiek galėda-mi prie to tik su sawo aukomis prisidėtume, bet už atsakantį nu-sidawim to ne galime imti ant sawės atsakymo. Mes juk, be pri-sidėjimo europiecių ne turime galėjimo nė nusigyti aukų nuken-tėjusiems broliams, jeigu tą ga-lėsime padaryti, tai tik per tar-pininkystę europiecių. Tuom tar-pu apie rinkimą aukų ant suszelpimo aukų maskolių neteisybės dar europiečiai nepagarsino. Ži-noma, mes priwalome juos su-zelpiti, bet turėdami prie to daugiaus užmąnytu ir keldami

naujus, juk mes wisko nuweikti neįstengsime.

## Reikalauose lietuwiszkos dalies ant Paryžiaus wisiowietinės parodos 1900 m.

Kiek jau buwo gerų užmąnytu pakeltų Amerikos lietuwių, bet diu-gumas jų pasiiko wien tik užmąnymais, neatgabeno nė jokio waisių. Negalime mes nieko swarbesnio nuweikti todėl, kad žiurime ant to, kas užmąnytu pakėlė, ir jeigu tik ji užmanę neturėjo laimės kam patikti. Pa-biszkai, tai jau nežiurime ant naudingumo užmąnyto, atmetajį į szali ir griebiamės už naujo ir mums rodosi, kad tuom jau kiek nuweikėm dėl tautos labo. Da-bar tapo pakeltas klausymas iz-kiro swarbus, pakėlė ji Europo-jaunuomenė, užmąnydama pareng-ti lietuwiszkos spaudos dalį ant Paryžiaus parodos, ir tuom mus amerikieciūs užgėdino, nės tas pats klausymas buvo pajudintas L. Ivinsko draugystės. Bet toji draugystė, kaip greitai užgėmė, teip umi ir isziro, nespėjo suwo miero iszpildyti. Taigi mat el-giamėsi wisi pagal amerikonišką budą: reklamuojuame wien sa-wę girdamiesi ne nuweiktas dar-bais, o patys nenorime dirbti. Ko-mitetas lietuwiszkos jaunuomenės, susitwėręs Szwecarij, per laik-raszczių atsilopę į lietuwiszką wisuomenę ragindamas sutwerti lietuwiszkos spaudos dalį ant Pary-žiaus parodos, ant ko reikaluoja sziek tiek pinigų. Tai mes bent au-komis prisidėkim prie to ar tai pa-wieniai, ar draugystės; musų spau-stuwės, man rodosi, kiekwiena isz-siūs sawo iszleidimo knigas. Ant surinkimo reikalingų pinigų, ge-riausiai butų daryti, kur lietuwių daugiaus yra, perstatymus, kon-certus, ir pagal seną papotį ir baltus ant naudos to swarbus reikalo; o norinti pawieniai ir žiurėdami gali aukauti pagal iszga-lę. Apart to wisko, man rodosi, reik-tų iszkirti komitetą, arba nors kasierius, pas kuriaus galėtų, kiek keno iszga-lę, siųsti pinigų, o kasierius sykiu, arba dalimis, nusigyti nam Europos komitetui; pawienios ypatoms siuntimas pinigų yra neparankus. Ir kito-kiu budu galėtume siųsti pinigus (kiti gal nepasitiktų iszrinktam kasieriu): kiekwiena lietuwisz-ka kolonija galėtų perstatyti po kelis isztikimus wyrus ir pas juos surinktas aukas dėti, o pa-kui ant syk surinktus pinigų, kur reikia, nusigyti. Netiek knigos kaszuos, kadangi jas dau-gumas padawanos, kaip kasztai gana brangus tokiam laikui ir to-kių wietoj kaip Paryžius; kur atceis parodyti musų literaturą. Apart to, neatbutinai reikia isz-leisti broszurėlę prancuziskoj angлизkoj ir wokiszkoj kalbose (užtektų ir wienoj isz tų kalbų, geriausiai prancuziskoj, kurip Europoj wisi apswiesti žmonės supranta. Red.) iszaiszkianczių isz-pasakytai sunkias salygas, žo-kiose yra musų literaturą isz ma-lonės despoto maskoliaus. Prie to priwalo prisidėti, naudotiesi isz-progos kiekwienas, kam tik rupi-labas musų spaudos, o podražj ir musų tautos.

### Damijonaitis.

### Isz Mohanoy City, Pa.

Žiurint į darbus musų lietu-wių, isz wienos pusės galima juos nu-peikti, isz kitos gi pagirti: ma-hanocičiai, teisybė, neatsižymi darbais ant lietuwiszkos dirwės, newisi supranta naudingumą mu-sų tautiszkių organizacijų, bet tiek supranta, kad patys budami lietu-wiais, priwalo ir sawo waisius iszmokyti kalbėti, raszyti ir skai-tyti prigimto kalboj, įkwėpti jiems ne prancuziską, wokiszką, amerikoniszką dwasją, bet lietu-wiszką. Jie supranta, kad Ame-rikoj užaugę jų wakučiai wien tųsyk paguodos lietuwių tėwus, jeigu bus užaugyti tokiais jau lietu-wiais. Apie jų meilę prigim-tos kalbos ir rupinimais, idant wakai neužmirszti lietuwiszkos kalbos, matyt ant musų parapi-jinės moksleinės, į kurip surinkta arti szimto mokytinių, daugia-szių wakučių 5, 6 ir 7 metų ant terptautiskio pedagogiskio kongreso atsiwubusio Wokietijj susirinko wiso swieto pedagogai, daktarai ir kitoki mokslineciai

pripažino mokymą teip mažų wakučių ne tik už mažai nau-dingą, bet už wodingą, kadangi per anksti pradėtus sodinimas prie knigos stabdo fiziską iszsi-auklėjimą, atsilidpia ir ant smeg-ny. Red.) Szitie wakučiai, pasi-moking, nors 5 mėnesius, skaito jau miszių maldas (ar jas supran-ta? Red.). Man paciam teko buti moksleinėj ir macziau, kaip jie raszo ir skaito. Jie gerai žino ne tik ką reiszkia seniaus lietu-wiszkose raszuose wartyjamos raidės, bet teipogi ir naujai war-tojamos. Nors asz ne daugiausiai suprantu apie skaitymą ir raszją, bet kaip man rodosi, Mahanojaus parapijinė moksleinė ne stowi ant žemiausio laipsnio. Lietuwių wakai, pasimoking joje porą me-tų, mokė bent tiek lietuwiszki raszyti, kad jų raszją galima bus suprasti. Kelios deszimtyš wai-tiuczių ir mergacių, turinezčių po 11—12 metų, pramokę lietu-wiszką skaityti ir raszyti, apledo musų parapijinę moksleinę ir lan-tyko angliszkas publiszkas, kur mokinais angliszkai skaityti ir raszyti.

Toki tai waisiai darbo musų parapijinės moksleinės ir tautisz-ko supratimo musų lietuwių: nors jie ant tautiszko dirwos su swarbiais darbais nepriseda, bet sėja tarp jaunos gentkurtės tokių sėklų, kurios teipogi niekinti ne pridera. Garbų už tai tē wams, kurie leidžia sawo waisius į moksleinę pirmiaus mokintiesi prigimtos kalbos, garbė ir mokin-toji, kuriai stengiasi įkwėpti jiems meilę sawo prigimtos kalbos. Kokius waisius atgabės musų moksleinės darbas wėliaus, tą pamatysime už keliolikos metų. Asz apie tai nespręsiu. Asz nie-kaip negaliu suprasti, kodėl ne-wisi mokiniojai teip darbuojasi ant tēwyniszkos dirwos, kodėl kitur, moksleinėse užlaikomose už lietuwių pinigų, jų užwei-žtojai, per netikusius mokinio-juos platina ne lietuwiszką, bet lenkiszką dwasją? Man rodosi, kad mums reikia dirbti isz wien, su wienokiais merialais, pasidaling darbu: wieni galime arti, kiti sėti, be jokio warzymosi, neužsto-dami kelio wieni kitiems. Darbo yra daugiaus negu spēkų turime ir wisi susidėję. Dirbkime todėl, o sulauksime waisių musų darbo!

Wargas tikt, kad ne wisi lietu-wiai turi wienokį supratimą!

### Rutkauskas.

### Isz Phildephia, Pa.

15 d. Kowo, Lietuwiszkas Ge-dimino Kliubas laikė susirinkimą, ant kurio P. Baironas pakėlė klausymą dalywawimo lietuwių ant rengiamos ateinantį metų Pa-ryžiu wisiowietinės parodos, kal-bino, kaip tai buvo pakwiesta lietuwiszkose laikraszcziuose, kad Kliubas paaukautų kiek ant surengimo Paryžiu lietuwiszkos spaudos parodos. P. A. A. Joci, paremdamas užmąnytu, aiszki-no, kad labai butų naudinga isz-leisti wiskiose swarbesnėse kal-bose, kaip tai: prancuziskoj, wo-kiszkoj, ir tt. knigų su iszrody-mais pripaudimo, koki lietuviai kenzia po maskolių jungu. To-liaus p. Antanas Joci aiszino pripaudimus, kokius lietuviai kenzia nuo maskolizsko rando ir ragino nesigaliėti darbo ir aukų ant atgawimo lietuwiszkos spau-dos Maskolij. Kliubo sanariai, pertikrinti paminėty czia kalbėto-jų, pripažindami, kad parengimas Paryžiu lietuwiszkos spaudos parodos butų labai naudingas, nusprendė paaukauti ant to mie-rio 10 dol. Nors Philadelphia lietu-wiūs peikia tuli koresponden-tai, bet mes ant to nepaiso-me ir kiek galėdami, prisidedame prie nuweikimo lietuwiszkų tautiszkių reikalų. Dar pirmiaus, kaip buvo garsinta laikraszcziuose, Gedimino Klu-bas pasyrė 5 dol. ant paminklo kun. Burbos.

12 d. Kowo laikė susirinkimą Szw. Jurgio Draugystė, ant ko teipogi buvo pakeltas klaus-yimas parengimo Paryžiu lietu-wiszkos spaudos parodos. Draugystė priėmė to įneszimą, tikt-dar ne nusprendė, kiek paauka-us ant to miero, ant kito susirinki-mo bus apie tai glautini nus-pręsta. Geistina butų, kad ir ki-tos Philadelphia lietuwiszkos draugystės teipogi ką nors pau-

kautų ant teip swarbus reikalo, kaip lietuwiszkos spaudos dalis ant ateinanczius wisiowietinės parodos Paryžiu.

Philadelphia lietuwiui labiaus negu kitų miestų prisiiliko wien-nybės, darbuojasi isz wien lygiai politiszkose, kaip ir tautiszkuose reikalauose. Skaitlius musų wien-tauczių iszpalengwo dauginasi. Neseniai užsidėjo czia ewangelisz-ka lietuwiszka parapija. Tikime, jog ir musų broliai ewangelikai ne pasiliks užpakalių, bet dar-buosis isz wien ant lietuwystės labo. Dirbkime tikt isz wien, o lengwiaus wiską nuweiksime, pergalesime greicziaus wias priezginybes!

I. Kazakauskas, prez. G. Ki. S. Baironas, sekr.

### Isz Pittstona, Pa.

Paskutiniame laike musų mies-to lietuwiui subruzd, pradėjo la-biaus rupintiesi apie proti-zką pa-sikėlimą. 14 d. Kowo tapo susauk-tas ant Tomkewycziaus salės mi-tingas, ant kurio atkako Dras Szliupas. Nors kunigas Szwedzius gana draudė wisaip iszniekinda-mas Drą Szliupą, bet ant mitingo susirinko ne mažai žmonių. Dras Szliupas, su pagėba magiszkos likternos, parodė paweisklus seno-wės liekanų, kaip susitwėrė musų žemės žiūrė; parodė, koki buvo pirmutiniai gywi sutwėrimai, ko-ki senuose amžiuose augo me-džiai. Wiską tą Dras Szliupas wi-siems suprantamais žodžiais isz-aiszkino, parodydamas paweisklus. Fridurė, kad skaitant laikraszc-zius ir moksliškous įtalpos knigas, jo parodyti paweisklai ir iszaiszki-nimai palengwi supratimą.

Pittstonietis.

### Isz Brockton, Mas.

(Atsilasta)

Žiurėdamas į musų darbus ne gali žmogus ne nusiminti, reikia abejoti, ar teip lietuwių galės ka-da nors užginti wienybę, ar kada nors galėsime ką nors nuweikti sujungtoms pajiegoms! Laikas, rodosi, isz tos didelės tamsybės, kokioj skęstame, keltiesi į szwie-gą! Per sawo nusipratimą mes pats darome ne kitiems, bet sau daug blogo: pertai kyla tarp mus didžiausias nesutikimai, stabdymas ir geriausių tautiszkių užmąnytu.

Patiurekime sztai į musų para-pijos reikalus! Į trumpą laiką su-kilo toki maiztai, kad nežinia, kaip isz jų iszbristi. Wieni dirba, kaip galėdami, kad tikt turėtume sawo ločną bažnytelę už sawo sunkiai uždirtus pinigų ir tai teip, kad nieks kitas ne butų jos sawininkai ir waldona tikt pats pa-rapijonai prie archiwyskupo apiekos. Kiti suka pakauszj ant temdinimo žmonių proto i-zrody-dami, kad teip ne gali but, kad tokiose salygoose yra wien ne-prigulimings, popiezius iszkelto-s bažnyczios, atiskyrusios nuo Rymo-katalikiszkio tikėjimo, ka-talikiszkos buk neatbutinai turi but užraszytos ant wardo archi-wyskupo. Silpnai besilaikydamos Bostone ir matydamos kelių mu-sų tamsunų toki supratimą, kun. Gričius užimanė ir pas mus į-westi tokias tųsynes, kaip sawo parapijoj, supjudyti parapijonus tarp sawes, kaip supjūdė Bosto-ne, kur wienok parapijonai jau į-gauna daugiaus proto, kadangi tie žmonės, ne norėdami ilgiaus kęsti skriaudų, nupirko žemę ir statys bažnyczia ant sawo wardo, kad jos waldona butų parapijo-nai, o ne kun. Gričius.

Nori, kad tawę Diewas saugo-ty, kad nereiktų po laikui werk-ti, saugokis pats, sako priežodis. Teip ir Brocktono lietuwiui, maty-dami tasymasi su tulais prabasz-cizais, kurie drysta net su reika-lais atėjusius parapijonus laukan wartyti, pastatė sawo statoną bažnyczia ant geresnių pamatų, o ne ant prabaszczjų fantazių, kurios gimdo wisor nesutikimus tarp parapijonų ir jų kasztais už-laikomų kunigų. Norima, idant kunigas butų parapijonams geras, o parapijonai kunigui, norime, kad jis neprawardzuotų jų užlai-kančių parapijonų wiskotoms netinkanczioms prawardėms, lai-kykime ji wien už kunigą, ku-riam už atlikimą wiskokių tikėji-nyčių priderysczių užmokame, o ne už sawo waldoną, kuriai waldyty musų kait ir dvasi

## Lietuvių Prateviai

MAZOJOJE AZIJOJE.

nuo senovės iki jie pateko po valdžią Persų.

Parasė Lietuvos Myletojas.

(Tas.)

Kada Kyras išvydo Lydus besirengiant, musų toje platumoje, prisidingsdamas drutoms jų kavalarijos, jis padarė taip, kaip jam patarė Harpagos, vienas iš Medų. Jis į krivą suvedė visus verblindus, kokių turėjo savo armijoje dėl nesimono maisto ir liūdės, ir nuėmęs nuo jų naszą, užsodino ant jų ažuot ant arklių, savo raitelius. Tiems jis liepė joti priešakyje savo armijos prieš Lydų jotininkus; paskui jų turėjo eiti pėstininkai, ir galiausiai raitininkai. Kada viskas buvo sugatavta, jis paliepė savo kareiviams užsimešinti visus Lydus, pareinančius jiems į kelią, bet jokias pagailos, o užsėdyti jam Kroizą ir neužmusiti jo, nors jis, pagautas, labai priešintis. Priežastis, dėlko Kyras pastatė savo verblindus prieš Lydų raitininkus, buvo ta: arkliai iš prigrimimo bijosi verblindų, ir negali apkelti nei matydami nei užsėdami to gyvulį. Tokiu būdu jis tikėjosi Kroizui arkliaus sumaitosę, o ant arklių anslabliausiai tikėjosi pergalės. Potam abidvi armijos susirėmė, ir, kaip bematant, Lydų žirgai, pamatę bei užsėdę verblindus, apsisuko ir metėsi bėgti; tokiu būdu visos Kroizo viltys dingio. Vienok Lydai pasielgė žmoniškai. Kaip tik jie suprato, kas pasidarė, jie nusuko nuo žirgų, ir pėsti su Persais susirėmė. Imtynės buvo ilgos, bet galiausiai, po didelių terionių po abiem pusėm, Lydai apsisuko bėgti. Jie tapo suvityti miestą, ir Persai apgulė Sardes.

Tuomi tarpu Kroizai, pasitikėdamas, kad miestas galės atlaikyti per ilgą laiką, pasiuntė naujus pabius prie savo talkininkų iš apgulto miesto, idant jiems praneštų, jog jis esąs jau apgultas, ir kad jie su skuba ateitų į pagalbą. Tarp kitų, Kroizai nepamiršo nei Lakedaimoniečių.

Vienok tuom syk Spartėnai turėjo savo vaidus su Argėnais už Thyreą, distrikto Kyrenijoje, kurį Lakedaimoniečiai buvo užgriebę nuo Argolies. Nežinurį tai, Spartėnai, siuntiniamis iš Sardžių atkakus, tuojaus rengėsi traukti į pagalbą apgultam karaliui. Kad jau laivai buvo pasirėngę į kelionę, antrieji paslai pranešė, kad Sardėnis puolus Kroizai pateko į nevalią. Spartėnai apgalistavo karalių, ir pasiliko namie.

O Sardės szeitė tapo įminta. I 14-tą dieną apgultimo Kyras pasiuntė raitelius su savo abazų silytu dovanas dėl to, kurs pirmas užsikabintu ant miesto sienos. Bet ant miesto užsi puolus, užkopti sienam nenusėkė. Taciaus nekuriš Mardas, vardu Hyrojadės, pasirėngęs prištarti prie citadėlės, ir bandyti ten įsigauti, nėsant jokių sargų. Po tai pusei miesto uola teip buvo skardi, ir citadėlė regimai neįėjama, jog nei sargybos ten nebuvo pastatytos. Tai buvo vienintelė dalimi aplinkio, kur senovizkas karalius Mėlės nebuvo apnešjęs levą, kurį jam moteris buvusi pagimdžiusi. Nės Telmessėnams pasakins, kad apnešėjus levą aplink miestą Sardės taps neįėjamas, karalius Mėlės, rods aplink kitas silpnės vietas gintuvės, tų apnešėjus, bet to nepadarė cion aplink skardžią uolą, kuri jam išrodė esanti atvangi nuo užpuolimo, o kuri guh priešais Tmolų kalną. Bet Hyrojadės patėmyjės dieną pirmą, kad tulas Lydų kareivis, uola nulipęs pasiimti nuriedėjusį šelmą nuo angsto, vėl augstyn užsiratavo, pradėjo nuo manoti ir galiausiai pasidarė planą. Jis pats užsikabino ant uolos, kiti Persai rangėsi paskui jį, iki didokas jų skaitlius užsilipęs buvo ant virsaus. Tokiu būdu Sardės tapo įminta ir pateko rubavojimui.

Kaslink paties Kroizo, žtai kaip jam nutiko užimant miestą. Jis turėjo sun, rods gėrą vaikiną, bet nebylį. Dienos savo gerovės Kroizai darė dėl jo, ką įgalėdamas, ir tarp kitų dalykų jis buvo nusitęsęs į Belphus paklausti orakulų apie pasveikimą su nans. Žtai kokį atsakymą jam suteikė Pythija:

Lyde genos, pollon basileu, mega nēpie Kroise,  
Me boyley polyeukton iēn ana dotai akoyein  
Paldos tēgemonoy to de pol poly loion amfi  
Emmenai ardysei gar enēmati proton onoboi.

Kada miestas buvo įminta, vienas iš Persų rengėsi jau užmusiti Kroizą, nežinodamas, kuomi jis yra. Kroizai prispaustas tužios,

- 1) ep. Xenophon. Cyropaed. VII. 1. 47.
- 2) Yra pasakojama, kad vienas iš didelių musų tarp Serbų ir Turkų "buvo laikyta vainos ruda Turkų abazų, ir nekuriš generalai reikalavo, kad verblindai būtų pastatyti priešakyje armijos, idant arkliai neprieteliam būtu išpaudyti per juos". Bet prie tos progos netapo pasinaudoti iš siltokios strategijos (Frontier, Lands of the Christian and the Turk, vol. II. p. 380).
- 3) Thucyd. V. 41.
- 4) Sardes tapo antru sykū beveik taip pat įminta per Lagorą, vieng iš generalų Antiocho Didžiojo (Polyb. VII. 4-7).

Kaslink įmimo Sardžių per Kyrą, tai keleriopai vėlesnį pasakojimą:

- 1) Pasakojimas Herodoto (I. 84), angseizmas išguldytas, kurį maždaug pastrina Xenophon (Cyrop. VIII. II. §123).
- 2) Pasakojimas Kleio, atkurtas teigti per Polykino (Strateg. VII. VI. §10), kur Kyras įmė Sardes su patarė Othario, kurs liepė Kyrai išgrądinti gyventojus pakorian žmonių figuras ant ilgų vėželių ir pakylinti juos iki viršūnių sienų (Persic. Excerpt. §4).
- 3) Pasakojimas, turbut paminantis nuo Xantho, padėtas teigti per Polykino (ib. §2). Kyras, sako, buvęs priėjęs ant sudėjimo ginklų, ir atitraukęs salin valską, bet atstancija naktį jis atgręžė atgal, ir, rades mūrus be sargybos, įlipęs į miestą kopekizomis. Tai išsivertė ant pacijų Lydų nusaukos.

Mažai kas drovėsis priimti pasakojimą Herodoto atnot nusaukos kity. Juk Kizjo pasaka yra vališka ir novarta teigimo, o kita, kur remiasi ant žodžių Polykino, padaro Kyrą kaltu vyliugystai, kas nesitinka su jo pobūdžiu kaip istorijoje Orientalų, taip pacijų Graikų.

(Toliaus bus.)

## Isz wisur.

Laikie siautusių ant Sziariunų jurių vėtrų paskendo anglizskas garlaisvys "Singapore". Su juom prigirė 11 žmonių.

Wokiszkose kolonijose rytinės Afrikos, keturios mylios nuo stžero Victoria Nyansa, rado turtinigus aukso plotus: isz 1 tonos žemės iszplauja aukso už \$120.

Wokiszkas randas užgėrė, atmokėdamas Amerikai, pakelti įvežimo muitus nuo amerikizskų deszų nuo 17 ant 50 markių, už 100 kyliogramų (200 svarų).

Konino pawietry, Lenkijoje, Kaliszo gub., kaime Pontnow su degė keturios ukės. Prie to su degė 11 žmonių, 10 gi teip baisiai apdegė, jog nėra didelės wilties, idant galėtų pasitaisyti.

Mieste Loebau, provincijoje Szlezijoje, Prusuose, Ditricho krakmolo dirbtuvėje atsitiko baisi eksplozija, kurios 12 darbininkų tapo sunkiai sužeisti, isz jų pusės ne galima bus nuo mirties iszgelbėti.

Anglizskose waldybose Sierra Leone pakrauczių, wakarių Afrikoje, cziababwiai Menoli distrikto užpuolė ant amerikizskos misijos, pawėrė misijonieriaus dukterį, o tėvą ir motiną užmūšė.

Neiszapaskytai didelis gaisras bewiek suwisi isznaikino kaimą Kosma, Zempliono pawietry, Wengrijoje. Sadegė isz wiso 110 ukų su wisoms trioboms; agnyje prazuwo wiena moterizskė ir berweik wisi gywentojų turtai.

Dideliuos Europos miestuose, užstoja dabar netikėtai šalcziams, wėl smarkiai pradėjo siausti influenca arba grippa. Berlyne nuo jos miršta daug žmonių; Parizyje gi pereitą šanwātą ant 288 žmonių daugiaus pasimirė negu normalizškai būwa.

Ateina žinios apie badą, koki kenezia gywentojai rytinės dalies Europizskos Maskolijos. Terp iszbadajęs gywentojų neiszapaskytai pradėjo siausti ligos, kaip antai szilinės ir skorbutas. Nuoszimtis mirsztančių isz apsirgusių neiszapaskytai didelis.

Zuluh kraszte, Pietinėj Afrikoje, surado labai turtingus anglių plotus. Anglių sluogsnis turi 45 pėdas storio, o anglys labai geros. Suradimas anglių pakels Pieting Afriką, kadangi palengwins rengimą wiskųjų fabrikų ant apdirbimo wietinių produktų.

Ant sziaurinių arba Wokiszkų jurių sziaurisiai baisios wėtrės, net twircizsiai laiwai ne drysta iszeiti isz portų. Wokiszkas garlwiys "Recepta", plaukiantis su anglimis isz Anglijos į Karaliauczių, tapo wėtrės sudaužytas. Isz buwusių ant jo žmonių tikt dalį iszgelbėjo, kiti gi prigirė.

Ant upės Elbos, netoli Hamburgo, susimėgė du wokiszkai garlwiwai: "Minneburg" ir "Thekla Bohlen"; du peckuriai ant paskutinio garlwiwo tapo užmūšti. Potam ant "Bohlen" užgimė gaisrais. 20 ant jo buwusių žmonių iszgelbėjo tikt tuom, kad jiems pasisekė užsokti ant garlwiwo Minneburg.

Mieste Smymnoje, azijatiszkose Turkijos waldybose, 6000 iszeiwų isz Kretos mahometonų, neturėdami ką walgti, užpuolė ant grekonių apgywentos miesto dalies ir ją iszpłėzė. Užgimė smarkus muszė tarp užpuolikų ir ginanczių sawo turtus gywentojų, kuriame daug žmonių isz abiejų pusų tapo užmūszti ir sužeisti.

Per Wokietijos portus perėitą metų iszplaukė į użmarius swetimų krasztų pawaldinink: per Bremą 51660, per Hamburgą 31712, per Stetiną 433, taigi isz wiso 73805 iszeiwai; terp jų buwo 38493 iszeiwi isz Austrijos ir 27853 isz Maskolijos, taigi lietuwiai, lenkai, žydai ir wokiszkai.

dar despotizskiaus, negu tai daro maskolizskas caras Lietuwoj. Ne drys tasyk kunigas wadianti parapijonus bediėwais, piemenims už tai, kad bažnyčia neudraszyta ant wyskupo wardo, kaip tai daro kun.Gricius per sawo pamokslus prawardziuodamas ir keikdamas Brocktono lietuwius. Žada iszgriauti musų bažnyčios surėdymą ir pastatyti jį teip kaip pats pūnė.

Ne teip lengwa bus tą padaryti, kadangi mes wisi parapijos surėdymą ne twėrėme teip piemenizskai, kaip kun. Griciui rodosi: užrasz bažnyčios sawasties mes padarėme nesiklausę jėib kokio piemens, tikt tą padarėme pagal rodą paties Bostono archiwyskupo Williams, kurisai pats pasakė, kad turi daug katalikizskų bažnyčių, kurios yra wien po jo apieka, bet užraszytos ant wardo tų, kurie bažnyčią pastatė. Archiwyskupas pasakė, kad todėl ir Brocktono lietuwiams ne gali drausti statyti sawo bažnyčią ant tokio jau pamato, kaip surėdytos bažnyčios kitų katalikų, nereikalauja, kad ant jo wardo sawasties bažnyčios būtų užraszyta, bet tikt ant wardo lietuwų katalikų, tikt po priegloba archiwyskupo. Ant tokio iszlygų dawė daleidimą statyti Brocktono lietuwiams sawo locn bažnyčią.

Taigi matote bėrwai, kaip geriausai gali but. surėdyta prigulminga tikra Rymo-katalikizska bažnyčia; ne wiskas teip baisiai ir ne galima iszrodo, kaip garsina tuli wien wilag norinti kirpti musų kunigai. Čia teiposi kiek wienas gal suprasti, kodėl kun. Griciui ir jam panaszims teip nepatinka užraszymas bažnyčios ant parapijos: mat tasyk jie ne galėtų but niekieno neaprubėduotais parapijų ir parapijonų waldonais, ne galėtų kelti tarp parapijonų, nesutikimų, pjudyti wienus ant kitų, turėtų iszdawinėti parapijai teisingus rokundas, ne galėtų keikti ir niekinti juos užlaikančių parapijonų, ne galėtų be parapijos žinios skandyti bažnyčias ir wisi parapijos sawastį į skolas.

Kunigas Gricius, jausdamas, kad pasitraukus jo suerzintiems Bostono lietuwiams, ne turės ten ką daugiaus weikti, stengiasi įsisprauti pas mus, todėl tai jam teip rupi musų parapijos surėdymas, kurios norėtų buti tokia jau waldonu, kaip buwo jo iszdrėdytos Bostono parapijos. Pradžioj Kowo mēnesio atkako jis į Brocktoną ir atsilankė pas musų parapijos komiteto prezidentą, pareikalawo susaukti parapijos mitingo. Prezidentas ant to atsakė, kad parapija, kun. Griciaus nereikalaujama, nerando priezaszčių ant susaukimo mitingo ant jo paliepmo, kada ateis laikas, mitingas bus susauktas, kunigui Griciui nepri padino tiesos kizsti sawo nagus į Brocktono parapijos reikalus, kadangi czianykszciziai lietuwiai, kaip pradėjo statymą bažnyčios, teip ir pabaisė be prisidėjimo kun. Griciaus. Matydamas, kad czia neiseika, pasiūlė atwaziuoti ant iszklausymo welykinės, bet ir ant to komitetas ne sutiko. Wakiszciziodamas paskui po tūlį jam prilankių parapijonų nans, gundė juos iszrikti kitą komitetą, kadangi jo ne norintis esąs isz bediėwų. Bet ir tas nepaisėk. Mes nuėjome pas wietinį katalikizską prabaszčių, airį kunigą Kelley ir pasakėme, kad ne norime kun. Griciaus ne ant iszklausymo welykinės. Kun. Kelley gerai suprato, kodėl mes ne norime, nes pereitą metų, atwaziawęs ant iszklausymo welykinės, kun. Gricius pakėlė bažnyčioj tokį amiderį, kurio kun. Kelley dar neužmiršo. Todėl jis, ne galėdamas wyskupo atsizsto kun. Griciaus nepriminti, uždrandė wien imti už mokesių už iszklausymą iszpłėzė, ir priežadėjo daboti pats, kad bažnyčioj wėl neugimytų maizstas. Isz syk į bažnyčią suerinko diktas žmonių bėrwais, bet kaip tikt kunigas pabaisė pamokslą ir sėdo į spawiednių, tikt kelios deszimty žmonių iszpawiedėjo už dykų. Kaip tie pasakajo, spawiedotojas atrado kitą būdą atimti pinigų už iszklausymą iszpłėzė, ar geresni už senį, mes apie tai ne kalbėsime: jeigu neėmė pinigų už iszklausymą iszpłėzė, tai jų reikalawo wieton užduotos metawėnas.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

Ant užsūtą straipsnį redakcija neima ant sawos atakymo.

